

PEDAGOGICKÁ BIBLIOGRAFIE

Anna Vávrová

Pedagogická bibliografická databáze v Státní pedagogické knihovně Komenského vznikla na počátku roku 1990. V současné době (květen 1996) obsahuje cca 43.000 anotovaných dokumentačních záznamů o domácí a zahraniční článkové pedagogické literatuře. Pro databázi se excerpuje cca 80 českých časopisů a novin a více než 100 zahraničních časopisů včetně slovenských. Zpracovávají se též sborníky s pedagogickou tematikou. Selekčním jazykem je Český pedagogický tezaurus vydaný v r.1994 (viz dále) a Mezinárodní desetinné třídění, které slouží především pro tematické členění zpracovávaných rešerší. Databáze se doplňuje v pravidelných měsíčních intervalech. Jejím základem jsou záznamy vypracované v oddělení bibliografie a dokumentace SPKK, podchycující literaturu z fondů SPKK. Do databáze přispívají také spolupracující instituce: Státní pedagogická knihovna v Brně, Ústřední knihovna Pedagogické fakulty v Hradci Králové, Výzkumný ústav odborného školství v Praze, Výzkumný ústav pedagogický v Praze, Státní vědecká knihovna Ostrava a Knihovna Pedagogické fakulty z Českých Budějovic. Na základě dohody s Ústavem informací a prognóz školstva, mládeže a tělovýchovy v Bratislavě se do databáze ukládají záznamy zpracované v této a spolupracujících institucích na Slovensku.

Databázi je možno využívat také v knihovnách, které ji od SPKK přebírají. Jsou to knihovny Výzkumného ústavu odborného školství a Výzkumného ústavu pedagogického v Praze, Zemská knihovna – Státní pedagogická knihovna v Brně, Slovenská pedagogická knižnica a Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislavě, Vysoká škola pedagogická v Nitře, dále knihovny pedagogických fakult v Hradci Králové, v Olomouci, v Ústí nad Labem, v Českých Budějovicích, dále státní vědecké knihovny v Ústí n.L., v Hradci Králové, Ostravě, Plzni, Štátna vedecká knižnica v Košicích a Středisko informačních služeb Školského úřadu v Opavě.

Databáze je provozována v systému MICRO CDS/ISIS na osobním počítači kompatibilním s IBM. Zpracované záznamy se poskytují uživatelům za cenu 3,- Kč za jeden anotovaný záznam, 2,- Kč za záznam neanotovaný. Předávají se na disketách za předpokladu, že uživatel (instituce) je zapojen do sítě uživatelů systému CDS/ISIS UNESCO. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, další ústřední orgány a také instituce podílející se na

tvorbě databáze dostávají soubory záznamů zdarma. Všichni uživatelé mohou informace získat i ve formě tištěných rešerší zpracovaných podle jejich tematických požadavků. Česká produkce je z databáze publikována v časopise Přehled pedagogické literatury, řada A, zahraniční včetně slovenské je publikována v řadě B téhož časopisu, který SPKK – ÚIV vydává 6x ročně.

Další databází vytvářenou v SPKK je Databáze pedagogických výzkumů EUDISED. EUDISED je iniciálová zkratka anglického názvu European Documentation and Information System in Education (Evropský dokumentační a informační systém ve školství). Jedná se o mezinárodní databázi, která je součástí programu Rady pro kulturní spolupráci Rady Evropy (Council for Cultural Co-operation – CDCC). Jejím obsahem jsou informace o zahájeném a ukončeném pedagogickém výzkumu v členských zemích Rady Evropy. Tato databáze vzniká na základě spolupráce Národních agentur EUDISED, kterou koordinuje Skupina pro databázi EUDISED (EUDISED Data Network Group). Nyní obsahuje okolo 300 záznamů.

Národní agenturou EUDISED pro Českou republiku se v roce 1991 stal Ústav pro informace ve vzdělávání, od roku 1993 jsme začali budovat vlastní databázi na základě pracovních listů, které vyplňují řešitelé výzkumných projektů.

Jako selekční jazyk se používají deskriptory Evropského pedagogického tezauru (European Education Thesaurus, dříve pod názvem EUDISED Multilingual Thesaurus). Tezaurus je devítijazyčný a jeho poslední 4.vydání vyšlo v roce 1991. V roce 1993 vydala SPKK jeho českou verzi, která sloužila jako základ pro Český pedagogický tezaurus vydaný v r.1994. Ten byl oponentní radou doporučen pro jednotné užívání v informatickodokumentační praxi resortu MŠMT ČR. Každé dva roky hodláme vydávat doplňky Českého pedagogického tezauru, které se zpracovávají průběžně na základě podnětů z indexační praxe a na základě změn v Evropském pedagogickém tezauru. Přímý vstup do mezinárodní databáze je od r.1996 umožněn v Ústavu pro informace ve vzdělávání (ÚIV), kde je mezinárodní databáze instalována.

Jedinečnou svého druhu je také Databáze komeniologické literatury. V SPKK se začala vytvářet v roce 1993. V současnosti (květen 1996) obsahuje 2.664 anotované dokumentační záznamy z článkové i knižní literatury věnované bádání o životě a díle J.A.Komenského. Na základě této databáze je jednou ročně vydávána rešerše „Komeniologická literatura za rok...s dodatky ze starší získané literatury“.